

TÜRKİYE'NİN KAYIP ÇOCUKLARI

GİRİŞ

Son günlerde medyada giderek artan bir şekilde yer alan kayıp vakaları, AKP iktidarı tarafından 16 yıldır sürekli göz ardı edilen çok önemli bir soruna, yani çocuğun istismarı konusuna işaret ediyor.

İktidar, “**çocuk istismarı**” denilince sorunu sadece **fiziki ve cinsel şiddet** boyutunda ele alıyor. Oysa “**Çocuğun istismarı**” son derece geniş, acı ve endişe verici bir alanı tanımlıyor.

Başta çocuğun **cinsel istismarı** olmak üzere, **çocuk intiharları**, **çocuk evlilikleri** ve **çocuk yoksulluğunda** ciddi bir artış görülüyor.

Bununla birlikte bu raporun ana konusunu Türkiye’de endişe verici boyutlara ulaşan “**kayıp çocuklar**” oluşturuyor.

Uygulanan yanlış ekonomik, siyasi ve sosyal politikalar nedeniyle ailesinden kopan, yani evden kaçan çocuk sayısında büyük artış yaşandığını veriler ortaya koyuyor.

Son iki yıla ait resmi veriler henüz açıklanmadığı için, **2008 – 2016** verileri göz önünde bulundurulduğunda, evden kaçan ve bulunarak Emniyet birimlerine getirilen çocuk sayısının **104 bini geçtiği** görülüyor.

Bununla birlikte çocuklarımızın kaçma, kaybolma nedenlerini, bulunma oranlarını, bulunma sürelerini, kaybolan çocukların ailelerinin sosyo-ekonomik durumlarını, eğitim düzeylerini, aile yapılarını bilmiyoruz.

Bu konuda 2008 yılından bugüne detaylı bir veri çalışması yapılmadı. Elde olan verileri ise ilgili Bakanlıklar bizlerle paylaşmıyorlar.

Oysa **23’ncü dönemde** TBMM’de “Kayıp Çocuklar Başta Olmak Üzere Çocukların Mağdur Olduğu Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan” Meclis Araştırma Komisyonu raporunda, “*Kolluk kuvvetlerinin (EGM ve Jandarma) kayıp çocuklar ile ilgili tuttuğu bilgileri yıllık olarak bir araya getirerek rapor etmesi, varsa düzeltilmesi tespit ederek ilgili kurum ve kuruluşlar ile paylaşması yapılan müdahale çalışmalarının etkililiğini değerlendirme ve ileriye dönük planlamalar için önemlidir.*” önerisi yer alıyordu.

Bu öneri bugüne kadar dikkate alınmadı. **Kayıp çocuklar yok sayıldı.**

Oysa kayıp çocukların insan tacirlerinin eline düşmesi olası. Dolayısıyla kayıp vakalarında yalnızca cinsel istismar değil, aynı zamanda organ kaçakçılığı da akıllara geliyor.

Fakat Türkiye'deki organ kaçakçılığı faaliyetleri konusunda karanlıktayız. Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanlığı tarafından web sayfalarında yapılan açıklamaya göre Türkiye'de kayıp çocukların organ mafyasının eline düştüğüne yönelik bir veri olmadığı belirtiliyor.

Öte taraftan küçük yaşta evlilikleri meşru gösterecek hukuki adımların atılmış olması da, çocukların evden kaçmasına sebep olan bir diğer önemli sebep.

Evden kaçan çocukların çoğunlukla cinsel istismara maruz kaldıklarını biliyoruz.

HÜKÜMETİN 2013-2017 YILLARINI
KAPSAYAN "ULUSAL ÇOCUK HAKLARI
STRATEJİ BELGESİ VE EYLEM PLANI"
KÂĞIT ÜZERİNDE KALDI. BUGÜNE KADAR
BÜTÜNCÜL BİR "ULUSAL ÇOCUK
POLİTİKASI" OLUŞTURULMADI...

Türk Ceza Kanununun, "Çocuğun Cinsel İstismarına" yönelik suçları düzenleyen 103'üncü maddesi uyarınca açılan davalardaki sanık sayısı ürkütücü boyutlara ulaştı.

Her köşe başında gördüğümüz ve sayıları giderek artan "sokak

çocuğu" denilerek görmezden gelinen çocuklarımız da ciddi bir sosyal olguya işaret etmektedir.

Sokak çocukları aynı zamanda ailelerinden koparak, sokakta yaşamaya başlayan çocukları ifade ediyor. Oysa bu çocuklara aileleri sahip çıkmadıkları için, kayıp başvurusunda bulunmuyor.

Sayıları ve sorunları her geçen gün artarak büyüyen bu çocuklarımız, **toplumun diğer kesimleri tarafından potansiyel birer suçlu olarak görülüyor.**

Ne yazık ki AKP iktidarı bütün bu sorunlara sırtını dönmüş vaziyette.

Hükümetin 2013-2017 yıllarını kapsayan "Ulusal Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı" kâğıt üzerinde kalmaktan öteye gitmedi. Bugüne kadar bütüncül bir "Ulusal çocuk politikası" oluşturulmaması bize yeni dönemin ipuçlarını da veriyor.

Gamze AKKUŞ İLGEZDİ
Halkla İlişkilerden Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı

ÇOCUKLAR NEDEN KAÇIYOR / KAYBOLUYORLAR?

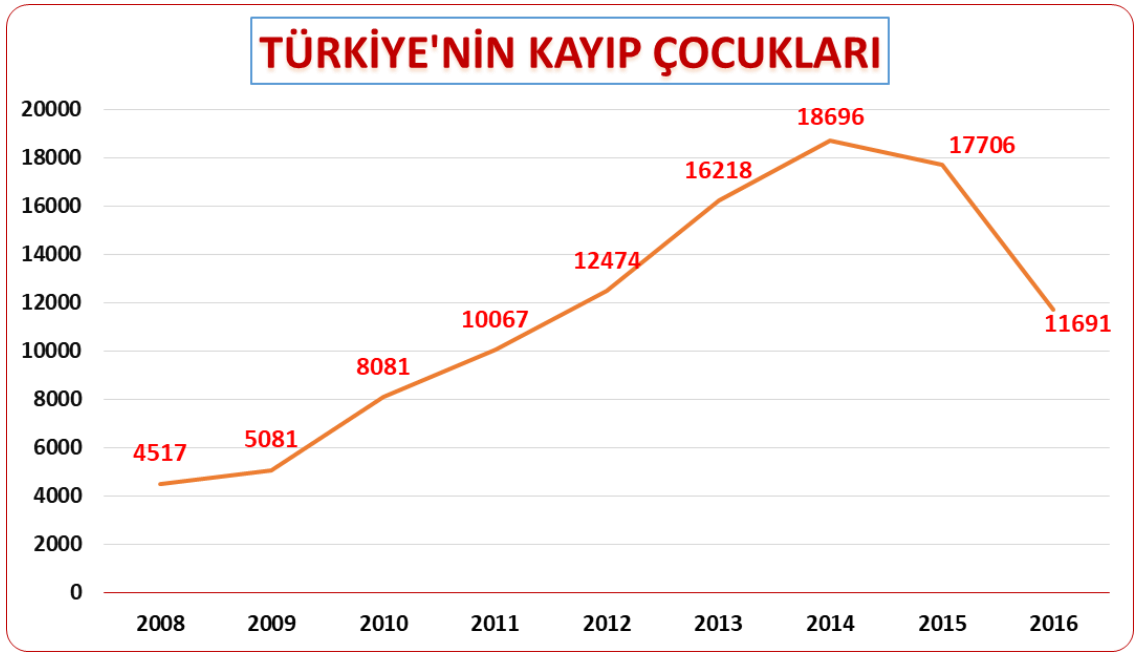
- ✚ Kaçırılma
- ✚ Organize suç örgütleri tarafından kandırılma
- ✚ Terör örgütleri tarafından kullanılma
- ✚ Yuva ve yurtlarda korunma ve bakım altına alınanların kurum bakımını reddetmesi ve/veya kabullenmemesi
- ✚ Erken yaşta evlilikler
- ✚ Ensest
- ✚ Şiddet
- ✚ Aile baskısı
- ✚ Aile bütünlüğünün bozulması
- ✚ Eğitim hayatındaki başarısızlık
- ✚ Toplumdan dışlanma
- ✚ Başkalarının hayatına özenme
- ✚ Macera hevesi
- ✚ Para kazanma arzusu
- ✚ Güvensizlik
- ✚ Arkadaş etkisi
- ✚ Psikolojik sorunlar
- ✚ Göç olgusuyla birlikte gelen sosyal dışlanmışlık
- ✚ Kaza ve doğal afetler
- ✚ Medya etkisi

TÜRKİYE'NİN KAYIP ÇOCUKLARI

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından hazırlanan **Adli İstatistik** verilerine göre; 2008-2016 yıllarını kapsayan 9 yılda hakkında resmi olarak kayıp müracaatı yapılan ve güvenlik birimleri / vatandaş tarafından bulunarak güvenlik birimlerine getirilen kayıp çocuk sayısı **104 bin 531** olarak kayıtlara geçti.

Bu veriler **kayıp** olduğu **bildirilen** ve **bulunan** çocukları göstermektedir.

Hakkında kayıp ihbarı yapıldığı halde henüz bulunamayan çocuklar hakkında İçişleri Bakanlığı bilgi paylaşmamaktadır.

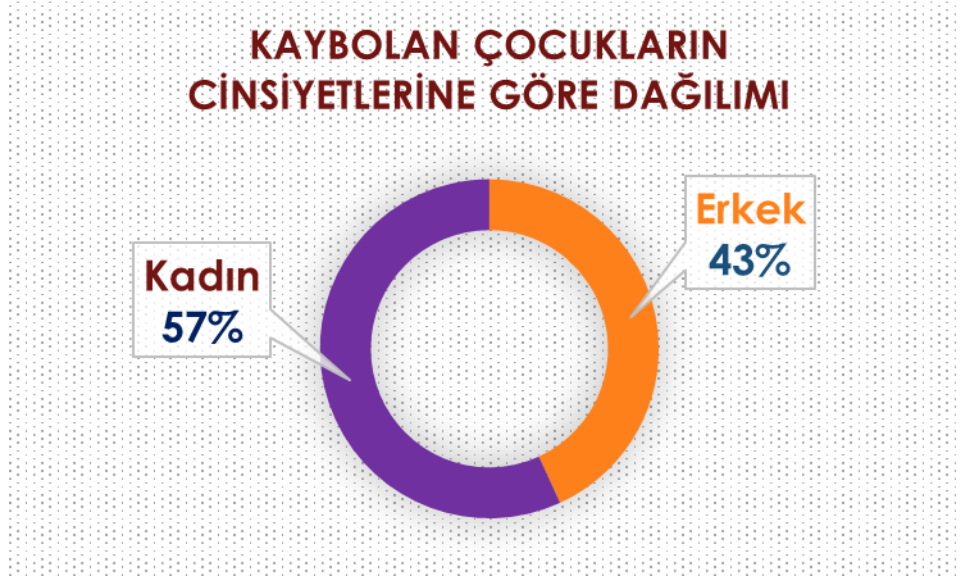

AYDA 968 ÇOCUK KAYBOLUYOR!

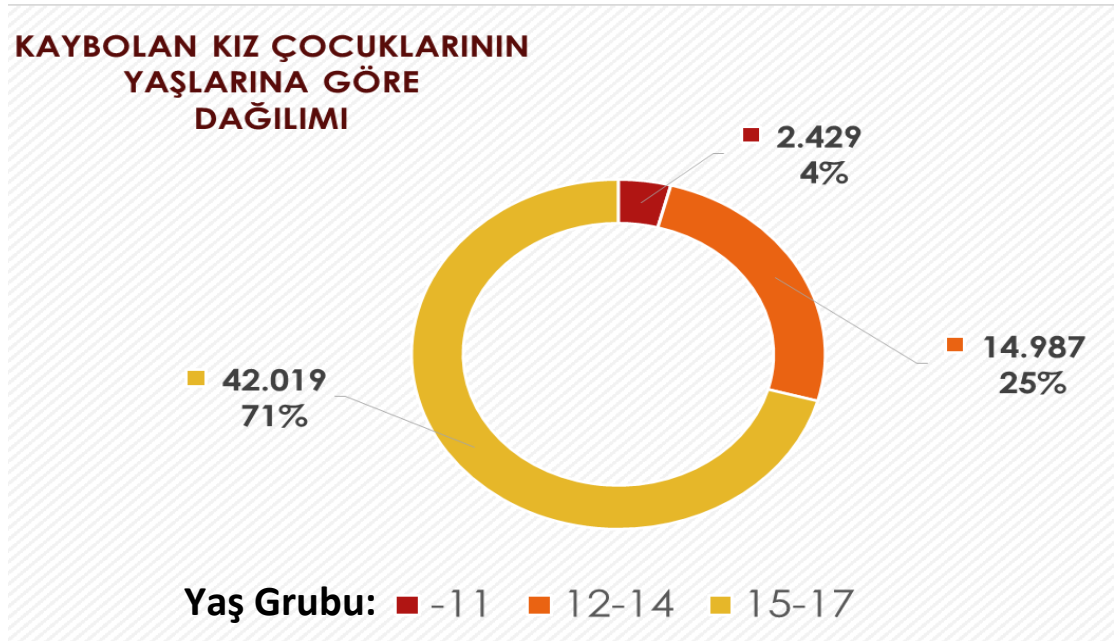
TÜİK tarafından açıklanan veriler, AKP iktidarının son 9 yılı (**2008-2016**) incelendiğinde, **ayda ortalama 968, günde 32 çocuğun** kaybolduğunu ortaya koyuyor! 2008 yılında kayıp müracaatı yapılan ve güvenlik birimleri/vatandaş tarafından bulunarak güvenlik birimlerine getirilen kayıp çocuk sayısı **4 bin 517** iken; bu sayı 2014 yılında **yüzde 314'lük** artış ile **18 bin 696**'e yükselerek en üst seviyeye ulaştı.

KIZ ÇOCUKLARI TEHLİKE ALTINDA

TÜİK tarafından Güvenlik birimlerinden gelen kayıtlara göre derlenen 9 yıllık veriler incelendiğinde, hakkında kayıp başvurusu yapılan ve bulunarak güvenlik birimlerine getirilen **104 bin 531** çocuğun, **59 bin 435**'ini kız çocukları oluşturuyor.

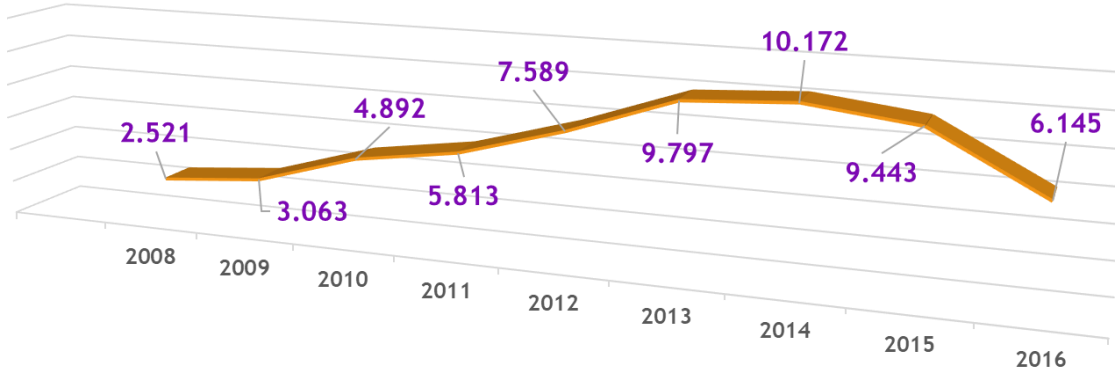
2008-2016 yılları arasında hakkında kayıp ihbarı yapılan kız çocuklarının yaşlarına göre dağılımı şu şekilde oldu:

Hakkında kayıp ihbarı yapıldığı halde bulunarak güvenlik birimlerine getirilen kız çocuklarının sayısı 2008 yılında **2521** iken, bu rakam 2016 yılında **6145'e** yükseldi.

Veriler incelendiğinde **kız çocuklarının en fazla 2014 yılında** kaybolduğu görülüyor.

KAYIP KIZ ÇOCUKLARI

TUİK verilerine göre 2008-2016 yılları arasında **kız çocukları** en fazla **Antalya'da** kayboldu.

Antalya'da 9 yıl içerisinde emniyet birimleri veya vatandaşlar tarafından bulunarak, güvenlik birimlerine getirilen kayıp kız çocuğu sayısı **4.559** oldu. Antalya'yı; **İzmir, İstanbul, Ankara ve Adana** takip etti.

	-11	12-14	15-17	Genel Toplam
Antalya	153	1.178	3.228	4.559
İzmir	133	1.131	2.805	4.069
İstanbul	91	1.055	2.604	3.750
Ankara	189	941	2.396	3.526
Adana	78	846	2.380	3.304
Kayseri	154	768	1.867	2.789
Bursa	86	540	1.495	2.121
Aydın	61	489	1.351	1.901
Denizli	67	441	1.374	1.882
Diyarbakır	71	490	1.266	1.827

11 YAŞINDAN KÜÇÜK KIZ ÇOCUKLARI EN FAZLA ANKARA'DA KAYBOLDU

Türkiye genelinde 2008 – 2016 yılları arasında kaybolan **11 yaşından küçük kız çocuklarının** sayısı **2.429'a** ulaştı. 11 yaşından küçük kız çocukları en fazla **Ankara'da** kayboldu.

9 yılda; **Ankara, Kayseri, Antalya, İzmir** ve **İstanbul'da** kaybolan 11 yaşından küçük çocuklar, **Türkiye genelinde** kaybolan 11 yaşından küçük kız çocuklarının **yüzde 30'unu** oluşturdu.

Bu 5 Büyükşehir'de kaybolan 11 yaşından küçük kız çocuğu sayısı **720** olarak kayıtlara geçti.

2008-2016 yılları arasında **Bingöl'de** 11 yaşından küçük kız çocuğu kaybolmazken, **Tunceli** ve **Hakkâri'de** 1'er, **Ağrı, Şırnak, Kırşehir, Artvin** ve **Bayburt'ta** ise **3'er kız çocuğunun** bulunarak, ailelerine teslim edildiği ayıtlara geçti.

2016 yılında kaybolan 11 yaşından küçük 288 kız çocuğunun **yüzde 35'i**, 4 Büyükşehir'de yaşıyordu. Güvenlik birimleri kayıtlarına göre 2016 yılı içinde **Ankara'da 37, Bursa'da 26, İzmir'de 23, İstanbul'da 15** küçük kız çocuğu kayboldu.

2016 yılında Türkiye'nin 24 ilinde (*Adıyaman, Ağrı, Artvin, Bayburt, Bingöl, Burdur, Çankırı, Erzincan, Gümüşhane, Hakkâri, Iğdır, Kahramanmaraş, Kars, Kırşehir, Muş, Ordu, Osmaniye, Rize, Sinop, Şırnak, Trabzon, Tunceli, Yalova, Yozgat*) ise 11 yaşından küçük kız çocuğu kaybolduğuna ilişkin bir veriye rastlanmadı.

Türkiye genelinde, 2008-2016 yılları arasında kaybolan kız çocuklarının **14.987'si**, 12-14 yaş grubu arasındaydı.

12-14 yaş grubuna mensup kız çocukları en fazla Antalya'da kayboldu. 9 yılda Antalya'da 1.178, İzmir'de 1,131, İstanbul'da 1,055 ve Ankara'da 941 kız çocuğu kayboldu.

Türkiye genelinde, 2008-2016 yılları arasında kaybolan kız çocuklarının **42.019'u**, 15-17 yaş grubu arasındaydı.

12-14 yaş grubuna mensup kız çocukları en fazla Antalya'da kayboldu. 9 yılda Antalya'da 3.228, İzmir'de 2.805, İstanbul'da 2.604, Ankara'da 2.396 ve Adana'da 2.380 kız çocuğu kayboldu.

KAYIP KIZ ÇOCUKLARININ İLLER BAZINDA YAŞLARINA GÖRE DAĞILIMI

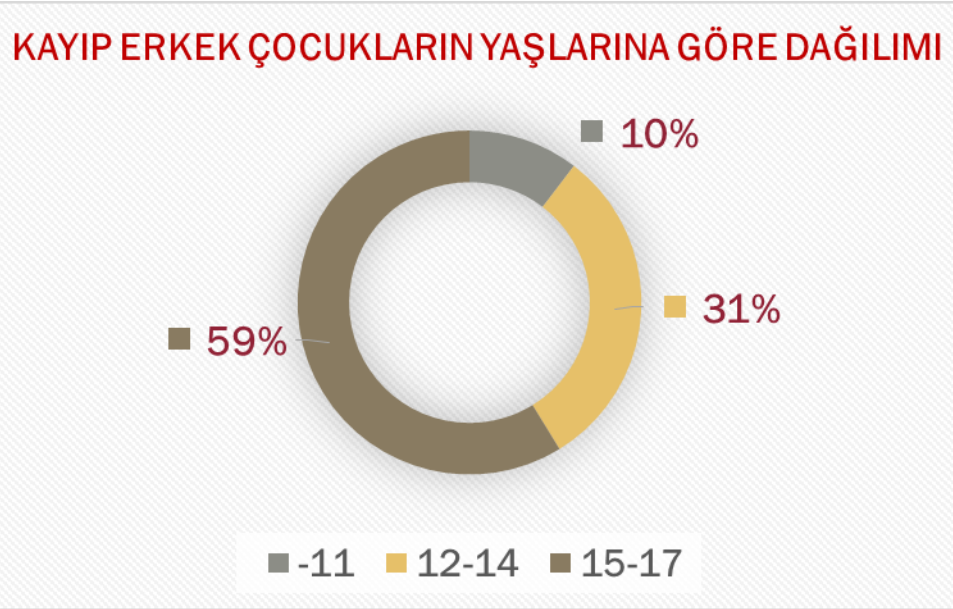
	-11	12-14	15-17	Genel Toplam		-11	12-14	15-17	Genel Toplam
Antalya	153	1.178	3.228	4.559	Eskişehir	14	110	252	376
İzmir	133	1.131	2.805	4.069	Burdur	14	66	273	353
İstanbul	91	1.055	2.604	3.750	Trabzon	7	79	262	348
Ankara	189	941	2.396	3.526	Çorum	14	72	254	340
Adana	78	846	2.380	3.304	Çanakkale	16	87	228	331
Kayseri	154	768	1.867	2.789	Batman	31	94	204	329
Bursa	86	540	1.495	2.121	Rize	11	62	250	323
Aydın	61	489	1.351	1.901	Karaman	16	78	220	314
Denizli	67	441	1.374	1.882	Bilecik	16	91	199	306
Diyarbakır	71	490	1.266	1.827	Osmaniye	14	62	217	293
Gaziantep	67	403	1016	1486	Erzurum	13	70	195	278
Sakarya	51	379	929	1359	Edirne	8	90	168	266
Kahramanmaraş	30	275	1013	1318	Yozgat	17	37	206	260
Manisa	41	280	765	1086	Mardin	13	67	177	257
Balıkesir	25	256	755	1036	Nevşehir	13	48	168	229
Konya	45	172	725	942	Karabük	11	61	150	222
Tekirdağ	41	252	635	928	Düzce	17	57	148	222
Ordu	39	223	648	910	Zonguldak	13	48	151	212
Isparta	31	204	640	875	İğdır	11	52	146	209
Kocaeli	40	210	606	856	Bartın	8	43	149	200
Elazığ	34	254	565	853	Çankır	6	44	147	197
Afyon	33	163	576	772	Erzincan	6	31	147	184
Malatya	24	166	565	755	Sinop	4	34	125	163
Kırklareli	31	186	533	750	Bitlis	15	29	114	158
Uşak	33	145	530	708	Muş	4	49	93	146
Mersin	24	132	413	569	Yalova	7	34	103	144
Muğla	33	128	395	556	Siirt	12	49	80	141
Aksaray	26	121	394	541	Ağrı	3	29	89	121
Amasya	29	93	381	503	Şırnak	3	33	73	109
Samsun	30	109	363	502	Kırşehir	3	20	76	99
Adıyaman	29	121	345	495	Gümüşhane	4	16	73	93
Hatay	47	116	330	493	Hakkari	1	29	62	92
Van	34	129	329	492	Kars	8	12	67	87
Sivas	15	124	339	478	Kırkkale	9	15	60	84
Tokat	24	115	337	476	Kastamonu	4	9	69	82
Şanlıurfa	30	119	285	434	Ardahan	5	8	68	81
Giresun	18	93	315	426	Artvin	3	11	65	79
Bolu	18	88	309	415	Bayburt	3	16	58	77
Niğde	22	101	275	398	Kilis	4	14	45	63
Kütahya	20	81	276	377	Bingöl	0	8	20	28
					Tunceli	1	6	15	22

45.096 KAYIP ERKEK ÇOCUĞU!

2008-2016 yılları arasında Türkiye'de **45.096** erkek çocuğun kaybolduğu bildirildi. Güvenlik birimleri tarafından derlenen verilere göre en fazla kayıp bildirimini, **15-17** yaş grubunda yaşandı.

Türkiye genelinde kayıt altına alınan erkek çocuğu kayıp vakalarının **yüzde 55'i**, Antalya, Diyarbakır, Antep, İstanbul, İzmir, Kayseri, Adana, Ankara, Bursa, Denizli ve Urfa illerinde meydana geldi.

Emniyet birimleri kayıtlarına göre 11 büyükşehirde toplam **25.006** erkek çocuğu kayboldu.

Türkiye genelinde 11 yaşından küçük erkek çocukları en fazla **Ankara'da** kayboldu. **319** çocuğun kaybolduğu Ankara'yı, **264** çocuk ile **İzmir**, 259 çocuk ile Kayseri, **258** çocuk ile **Antep**, 255 çocuk ile Antalya, **228** çocuk ile **İstanbul**, 216 çocuk ile Adana ve **210** çocuk ile **Diyarbakır** takip etti.

Türkiye genelinde **12-14** yaş grubuna mensup erkek çocuklarından kaybolanların sayısı ise **13.908** oldu. 12 -1 4 yaş grubu arasında en fazla kayıp vakasının bildirildiği şehir ise **Diyarbakır** oldu. **950** çocuğun kaybolduğu Diyarbakır'ı, **901** çocukla Gaziantep takip etti.

En az kayıp vakası ise **Tunceli'de** meydana geldi. 2008-2016 yılları arasında Tunceli'de 12-14 yaş grubuna mensup yalnızca **3** çocuk kayboldu.

BULUNTU ÇOCUKLAR

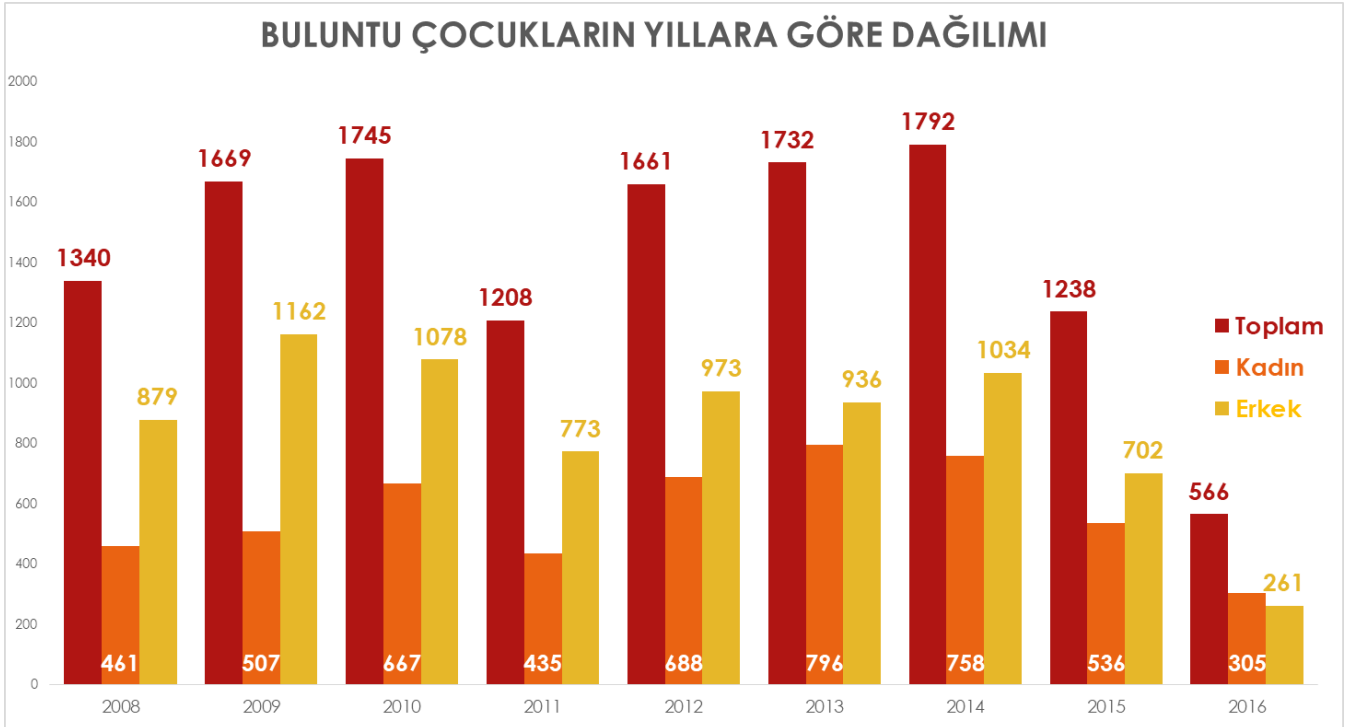
Buluntu çocuk tanımı; kanuni mümessili (ailesi ve/veya vasisi) tarafından terk edilmiş veya evinden veya bulunduğu kurumdan kaçmış halde bulunan çocuğu ifade eder.

Son 9 yılda hakkında resmi olarak **kayıp müracaatı olmayan** ve güvenlik birimlerine getirilen **12.951 çocuk** var!

Bu çocuklar hakkında aileleri veya yakınları tarafından kayıp ihbarı yapılmadığı

için, **kaybolan çocuklar kategorisinde yer almazlar**. Genelde **sokak çocuğu** olarak adlandırılan ve çoğunlukla **kaderlerine terk edilen** bu çocuklar, toplumun en dezavantajlı kesimlerinden birini oluştururlar.

TÜİK verilerine göre 2008-2016 yılları arasında hakkında **resmi kayıp ihbarı olmadığı halde**, güvenlik kuvvetlerince ve/veya vatandaşlar tarafından bulunarak, güvenlik birimlerine getirilen çocuk sayısı **12 bin 951** oldu.

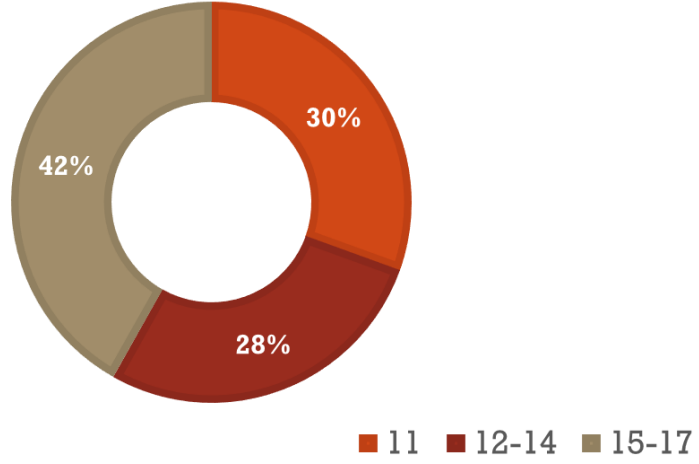

Buluntu çocuk vakaları incelendiğinde, Türkiye genelinde 2008-2016 yılları arasında yaşanan vakalarda güvenlik birimlerine getirilen çocukların **yüzde 60'**ının erkek olduğu görülmektedir.

Emniyet kaynaklarından derlenen bilgilere göre 2008-2016 yılları arasında güvenlik birimlerine getirilen **12.951** çocuktan, **7.798'i** erkektir.

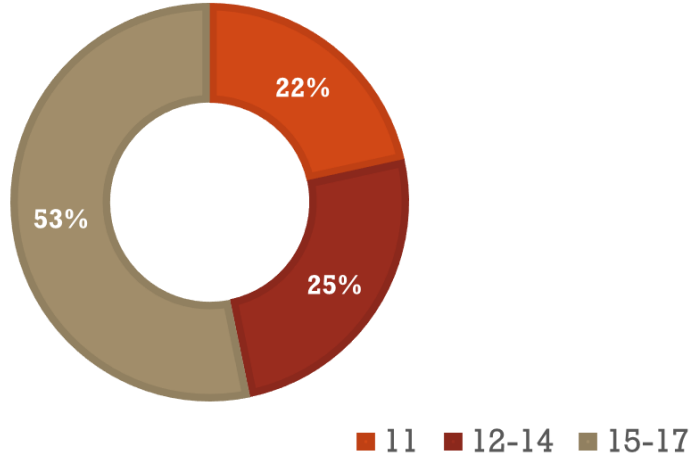
Buluntu erkek çocuk vakalarının yaş gruplarına bakıldığında ise **15-17** yaş grubunun öne çıktığı, 15-17 yaş grubunu ise **11 yaşından küçük çocukların** izlediği anlaşılmaktadır. Buna göre buluntu erkek çocuk vakalarının **3.262'si**, **15-17** yaş grubuna; **2.380'i** **0-11** yaş grubuna, **2.156'sı** ise **12-14** yaş grubuna aittir.

BULUNTU ERKEK ÇOCUKLARIN
YAŞ GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI

Buluntu çocuk vakalarında güvenlik birimlerine getirilen kız çocukları incelendiğinde ise 5153 kız çocuğunun **yüzde 53'nün**, **15-17** yaş grubuna ait olduğu görülmektedir.

BULUNTU KIZ ÇOCUKLARIN
YAŞ GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI

EVDEN KAÇAN 26 BİN 168 ÇOCUK!

2008-20016 yıllarını kapsayan 9 yılda “evden kaçan çocuk” sayısının **26.168'e** ulaştığı dikkat çekiyor.

Evden kaçan çocukların yüzde **58.5'ini**, yani **15 bin 319'unu** kız çocukları oluştururken, iken, **10 bin 849'u** da erkek çocuğudur.

Evden kaçtığı gerekçesiyle güvenlik birimlerince kayıt altına alınan çocuklarda **8 bin 279'u, 14 yaş ve altındadır.**

Evden kaçan çocukların 17 bin 940'ı ise 14 yaş ve üzerindedir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı kurumlarda kalan çocukların durumları da ayrıca dikkat çekmektedir.

2008 yılında bulunduğu kurumlardan kaçan çocuk sayısı **428** iken, 2016 yılına gelindiğinde kaçan çocuk sayısı **1.102** olmuştur.

Yani kurumlardan kaçan çocuk sayısında 9 yılda **yüzde 158'lik** bir artış yaşanmıştır. 9 yılda kurumlardan kaçan toplam çocuk sayısı ise **8 bin 757'dir.**

TERK EDİLEN ÇOCUKLAR

Terk edilen yani kanuni mümessili tarafından korumasız ve yardıma muhtaç bir şekilde bırakılan çocuk sayısının **790 olduğu** görülüyor.

11 yaş ve altı terk edilen çocukların sayısı **365'tir.** Bu rakam terk edilen çocukların yüzde 46'sını oluşturmaktadır.

Terk edilen çocukların **424'ü** erkek iken, **366'sı** kız çocuğudur.